

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 71
van **GWENNY DE VROE**
datum: 31 oktober 2019

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Green Deal huishoudelijke houtverwarming - Uitvoering

Op 22 oktober 2018 werd de Green Deal huishoudelijke houtverwarming voorgesteld. Een samenwerking tussen de toenmalige minister van Omgeving, de houtkachelsector en verschillende milieuverenigingen. Het streefdoel van de Green Deal is een reductie van minstens 50 procent van de uitstoot tegen 2030. Verder wil men ook de uitstoot door houtstook beter in kaart brengen, wordt er onderzocht hoe houtkachels kunnen worden geregistreerd en hoe er controles kunnen komen op een beter gebruik en installatie van huishoudelijke verwarmingstoestellen.

1. Hoe evalueert de minister de uitvoering van de acties uit de Green Deal?
2. Wat is de stand van zaken van het onderzoek naar de manier waarop men uitstoot door houtstook beter in kaart kan brengen?
3. Op welke manier zullen Vlamingen hun houtkachels kunnen registreren? Op welke manier wil men de installatie en het gebruik controleren?

ANTWOORD

op vraag nr. 71 van 31 oktober 2019

van **GWENNY DE VROE**

1. De uitvoering van de acties van de Green Deal zit goed op schema. Eén jaar verder en met nog drie jaar te gaan in de uitvoering van de Green Deal kunnen we vaststellen dat een meerderheid van de 27 voorziene acties inmiddels opgestart en lopende is. Sommige acties lopen reeds op hun einde of zijn inmiddels afgerond.

De focus van het werk in 2019 lag vooral op het technisch voorbereidend onderzoek van diverse acties. Dit voorbereidend onderzoek zal in de eerste helft van 2020 grotendeels kunnen afgerond worden, waarna we kunnen starten met de ontwikkeling en uitrol van de nodige concrete beleidsmaatregelen en instrumenten om de doelstellingen van de Green Deal te kunnen realiseren. Hierbij zullen we ons richten op de pistes die als meest geschikt uit het voorbereidend onderzoekswerk komen.

Samen met de andere partners van de Green Deal in 2020 zetten we ons vooral in op de ontwikkeling van een betrouwbaar en effectief instrumentarium om de oude en vervuilende houtkachels en open haarden versneld uit te faseren. Dit vormt immers de kernactie van de Green Deal en een belangrijke sleutel tot het behalen van de doelstellingen van de Green Deal tegen 2030. Dit werd ook zo benadrukt in het Vlaams luchtbeleidsplan 2030 dat onlangs door de Vlaamse regering definitief werd goedgekeurd.

Daarnaast zullen we in 2020 ook de nodige aandacht besteden aan betere installatie, onderhoud en gebruik en betere monitoring en registratie van het kachelpark. Maar daarover meer in de antwoorden op volgende vragen.

In de tweede periode van de Green Deal zullen er ook nog diverse communicatie- en sensibiliseringsproducten- en campagnes ontwikkeld worden in ondersteuning van de uitgewerkte acties van de Green Deal.

De samenwerking tussen de verschillende deelnemende partijen van de Green Deal verloopt vlot en in vertrouwen. Op verschillende momenten is er overleg, zowel binnen de stuurgroep als binnen de werkgroepen.

2. In 2019 werden belangrijke stappen gezet met betrekking tot het beter in kaart brengen van de uitstoot van houtstook in Vlaanderen. Enerzijds zijn er stappen gezet op vlak van de emissiecijfers, de Vlaamse uitstoot dus, en anderzijds op het vlak van de metingen en modellen die de concentraties in de lucht beschrijven.

Wat de uitstoot betreft zijn er acties lopende op het vlak van het kachelpark, de emissiefactoren en het houtverbruik.

Zo werd begin 2019 in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), die verantwoordelijk is voor de opmaak van de Vlaamse emissie-inventaris, een studie met betrekking tot het 'Ontwikkelen van een methodologie voor de opvolging van de **samenstelling van het kachelpark** in Vlaamse huishoudens' uitbesteed aan Vito. Als onderdeel van deze studie werd in de loop van 2019 een enquête naar de samenstelling van het Vlaamse kachel- en ketelpark uitgevoerd. De bevindingen van deze enquête werden gebruikt voor de verdere ontwikkeling van de methodologie en

de actualisatie van het model dat door de VMM gebruikt wordt voor het in kaart brengen van de emissies (uitstoot) van de gebouwenverwarming in Vlaanderen. De studie is inmiddels bijna afgerond en heeft geleid tot een aanpassing van het gebruikte kachelpark, met slechts beperkte wijzigingen in de emissies tot gevolg.

Tegelijkertijd volgde de VMM het afgelopen jaar de internationale ontwikkelingen op met betrekking tot **de emissiefactoren** van houtstook. De VMM heeft daartoe deelgenomen aan de recentste vergaderingen van de 'Task Force on Emissions and Inventory Projections' en de 'EMEP Steering Body' van de internationale Conventie inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging. In 2019 werd het EMEP/EEA Emission Inventory Guidebook geactualiseerd, dit is het internationale handboek dat door de Europese lidstaten als referentie gebruikt wordt voor de opmaak van de nationale emissie-inventarissen die jaarlijks aan de Europese Commissie en de internationale gemeenschap worden gerapporteerd. Een belangrijke onderdeel van de actualisatie van dit internationale handboek betrof het hoofdstuk inzake residentiële verwarming, inclusief houtstook. Er is internationaal momenteel zeer veel aandacht voor de problematiek van residentiële houtstook. Het is zeker zo dat samenwerking rond dit onderwerp loont en in de toekomst nog verder zijn vruchten zal afwerpen.

Daarnaast kan er vermeld worden dat het Vlaams Energieagentschap (VEA) invulling zal geven aan de Green Deal actie rond verbeterde monitoring van het **houtverbruik** in de Vlaamse huishoudens. Voorbereidend onderzoek is gestart en de opties worden momenteel afgewogen. Eén van de opties is de bevraging van het houtverbruik te koppelen aan de periodieke REG (rationeel energiegebruik)-enquêtes. Een verbeterde monitoring van het houtverbruik zal verder bijdragen aan het nauwkeuriger in kaart brengen van de uitstoot door houtstook.

Wat betreft het effectief meten van houtverbranding in de buitenlucht is de VMM ook gestart met het updaten van het monitoringinstrumentarium om zwarte koolstof (black carbon of BC) te meten. VMM zal tegen het eind van het jaar over **een 20-tal meettoestellen** beschikken die naast zwarte koolstof ook een inschatting kunnen geven van de bijdrage van houtverbranding aan fijn stof. Dit is een nieuwe methode waar VMM de internationale evoluties op de voet volgt en gericht zelf onderzoek naar verricht. VMM beschikte trouwens al over enkele van deze toestellen in Antwerpen en rapporteerde hierover in het recent verschenen rapport over de luchtkwaliteit in de Antwerpse agglomeratie. Vanaf het kalenderjaar 2020 zal VMM dit soort rapportering dus ook uitbreiden naar een 20-tal meetstations verspreid over Vlaanderen.

Naast het gebruik van deze high-end toestellen voert VMM momenteel onderzoek naar het gebruik van **low-cost sensoren** voor het meten van de luchtkwaliteit. Een van de aspecten hierbij is de vraag of en zo ja in welke mate deze toestellen ingezet kunnen worden voor het visualiseren en sensibiliseren rond houtstook. Rond de kwaliteit van deze sensoren zijn er momenteel wel nog een aantal onzekerheden die verder onderzocht worden, onder meer via internationale samenwerkingen.

Tot slot werkt VMM ook aan **modelberekeningen** die de lokale impact van houtstook op wijkniveau zullen visualiseren. De eerste publieke resultaten hiervan worden in de loop van 2020 verwacht.

3. Registratie

Eén van de acties van de Green Deal beoogt de ontwikkeling van een registratiesysteem voor bestaande en nieuwe houtstooktoestellen. Een goede inschatting van het houtkachelpark is immers noodzakelijk om tot een betrouwbare inschatting van de totale uitstoot in Vlaanderen te kunnen komen, zoals ondermeer is vereist in de toetsing aan Europese reductiedoelstellingen. Dit dient ook als basisinput voor betrouwbare impactmodellering. Daarnaast is een goed en betrouwbaar registratiesysteem tevens belangrijk ter ondersteuning van de beleidsmaatregelen en

instrumenten die zullen uitgerold worden in uitvoering van de Green Deal. Het vormt een sleutelement in de diverse pistes die in het voorbereidend onderzoek naar de uitfasering van de oude en vervuilende houtstooktoestellen beschreven werden. De uitgevoerde enquête (zie vraag 2) was een eerste stap in de goede richting om de uitstoot correcter te kunnen inschatten. Momenteel worden in het kader van de Green Deal ook alternatieve pistes onderzocht om het kachelpark beter in kaart te brengen. Eerste voorstellen hierrond zijn in voorbereiding en worden verwacht in de loop van 2020.

Gebruik

In uitvoering van de voorziene Green Deal actie rond installatie, gebruik en onderhoud van de houtstooktoestellen heeft departement Omgeving in de loop van 2019 een voorstel tot aanpak en diverse fiches uitgewerkt. De actie werd opgesplitst in volgende vier deelacties:

1. opmaak van een tool die particulieren kan helpen in de keuze voor het juiste en meeste geschikte houtstooktoestel;
2. beter bekend maken van de opleiding gecertificeerd installateur voor ketels en de invoering en bekendmaking van de opleiding gecertificeerd installateur voor kachels;
3. opmaak van een gemeenschappelijke code van goede praktijk inzake de locatie van schouwmonden en toevoeropeningen van ventilatiesystemen; opmaak van een code van goede praktijk inzake correct gebruik van het houtstooktoestel;
4. onderzoek naar de wenselijkheid en de mogelijkheid om Vlaamse regelgeving uit te werken die minimale voorwaarden oplegt voor de installatie en periodiek onderhoud van een individuele houtkachel en rookgasafvoer.

Voor de uitvoering van deelacties 1 en 4 werd in oktober van dit jaar een onderzoeksopdracht uitbesteed. Offertes moesten uiterlijk tegen 25 november ingediend worden. Deze onderzoeksopdracht heeft tot doel de nodige analyse uit te voeren en technische input te leveren om de Vlaamse overheid toe te laten in een volgende fase adequate regelgeving of alternatieve instrumenten te ontwikkelen die zullen leiden tot een gegarandeerd kwalitatieve dimensionering, installatie, keuring, onderhoud en nazicht van houtstooktoestellen en rookgaskanalen. De onderzoeksopdracht richt zich hierbij in het bijzonder op de decentrale houtstooktoestellen (kachels) waarvoor regelgeving momenteel nog ontbreekt. Onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van nieuwe regelgeving voor de decentrale houtstooktoestellen maakt impliciet deel uit van de opdracht. Ook mogelijkheden tot handhaving worden onderzocht. Met betrekking tot de opmaak van de keuzetool zal bekeken worden in hoeverre koppeling met andere in ontwikkeling zijnde energie-keuzetools rond gebouwenverwarming mogelijk en wenselijk is.

Wat betreft de deelactie rond de invoering van de opleiding gecertificeerd installateur van kachels kan vermeld worden dat de syllabussen voor deze opleiding zo goed als klaar zijn. Er moet nu nog nagegaan worden welke concrete stappen verder nodig zijn om de opleiding in de praktijk te kunnen implementeren.

Wat betreft de opmaak van de diverse codes, met inbegrip dus van een code van goede praktijk inzake het correct gebruik van het houtstooktoestel, zijn de nodige voorbereidingen reeds getroffen. De codes zullen volgend jaar door Vito (en partners) uitgewerkt worden via het BBT-jaarprogramma. We verwachten de afronding van deze codes in het derde kwartaal van 2020. Daarbij zal ook onderzocht worden in welke mate de codes juridisch kunnen verankerd worden, wat een belangrijke tool zou bieden in de aanpak van hinderklachten.